

LEGO

Piet Jonkman

In 1916 begon Ole Kirk Christiansen in het Deense stadje Billund een houtbewerkingzaakje. De eerste jaren maakte hij voornamelijk meubels, maar vanaf 1932 ging hij zich ook toeleggen op houten speelgoed en kwam de naam LEGO in gebruik. De naam "LEGO" is afgeleid van de Deense woorden "LEg GODt" (speel goed). Later bleek het woord in het Latijn te interpreteren als "ik verzamel" (ook "ik kies" of "ik lees"). De eerste slagzin van LEGO was *Det bedste er ikke for godt* (Nederlands: *Het beste is niet goed genoeg*). Een nieuwere slagzin is "je verbeelding is de enige beperking".

Mi(1989)950

Inmiddels is het houten speelgoed vervangen door de bekende kunststof blokjes. In 1947 begon het bedrijf onder licentie plastic bouwstenen te produceren: blokjes met aan de bovenkant ronde noppen en hol aan de onderzijde, waardoor de blokjes aan elkaar verbonden konden worden. In 1958 patenteerde LEGO een belangrijke verbetering: door buisjes in de onderzijde van de steentjes te plaatsen, konden ze op meer manieren aan elkaar verbonden worden en zaten ze ook steviger aan elkaar. Dat werd het legosteentje zoals we dat nu kennen. En niet meer alleen in rood en wit, maar in een heel scala van kleuren. Daar bleef het niet bij. Inmiddels is kunnen zowel jong als oud aan hun trekken komen. Steeds zijn er nieuwe ontwikkelingen, en past LEGO zich aan aan

maatschappelijke ontwikkelingen. Principieel moeten zowel jongens als meisjes met dezelfde LEGO kunnen spelen. Maar dat betekent niet dat alles uniform is. Meisjes geven meer om "LEGO-friends" terwijl jongens zich wellicht meer herkennen in de Star-tracks bouwdozen. En om nog maar wat te noemen: Duplo voor de hele kleintjes en Technic voor de ingenieur in spe. En sinds 1979 wordt alles gecombineerd met mini-figures.

Mi(2015)1810,1811

Grappig dat In 2006 LEGO door Bloomberg BusinessWeek werd uitgeroepen tot de grootste bandenproducent ter wereld. LEGO produceert ongeveer 306 miljoen (!) kleine banden per jaar voor de diverse modellen.

In 2022 vierde LEGO het 90-jarig bestaan van het houten speelgoed en 75 jaar legosteentjes. De zegels uit Zwitserland en Oostenrijk stammen uit dat jaar.

De nieuwe legosets worden voornamelijk in het hoofdkantoor in Billund ontworpen. Wereldwijd zijn er meerdere fabrieken waar de legosteentjes en accessoires worden geproduceerd. In Denemarken staan twee fabrieken en verder staan er fabrieken in de Verenigde Staten, Zuid-Korea, Hongarije en Tsjechië. Gezamenlijk produceren deze fabrieken ongeveer 20 miljard legosteentjes per jaar. Het assortiment bestaat uit ongeveer 2200 verschillende stenen die worden vervaardigd in 55 verschillende kleuren. Alle legostenen die van 1958 tot op heden zijn geproduceerd moeten op elkaar passen; het mag hierbij niet uitmaken in welk jaar of in welke fabriek de stenen zijn gemaakt, kleur en de vorm van een bouwsteen niet mogen veranderen.

LEGO in Nederland

Wereldwijd, maar ook in Nederland zijn er tal van fanaten die zich –soms van jongs af– met de LEGO-steentjes bezig houden. Ik ken het in mijn familie, waar een jaarlijks hoogtepunt het bezoek van opa met meerdere van zijn kleinzoons aan LEGO-World is (soms mag ook een kleindochter mee...). Voorheen in Zwolle, nu al jaren in de Jaarbeurshallen in Utrecht. Je kunt je ogen uitkijken naar al die bouwwerken. Door bouwgroepen (lijken wel een beetje op de gemiddelde postzegelvereniging) worden hele landschappen gebouwd, vaak gecombineerd met treinbanen die vanaf 1966 aan het assortiment zijn toegevoegd. En uiteraard is er van alles te koop, zodat het voor opa vaak een dure dag wordt. Want LEGO is niet goedkoop.

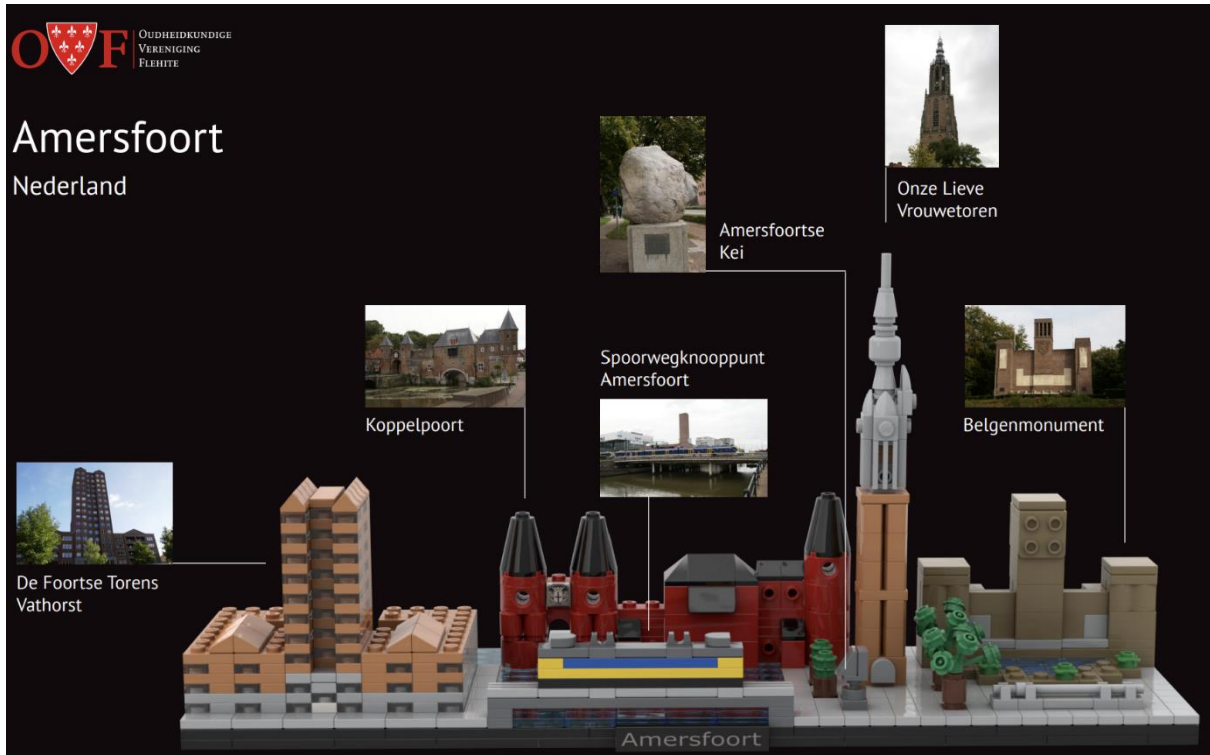
Ik kende geen Nederlandse postzegels die LEGO tonen. Maar dat wordt nu met de kinderzegels van 2023 goedge maakt!

LEGO in Amersfoort

In Museum Flehite komt in de periode 9 december 2023 tot en met 25 februari 2024 een kleine expositie "Amersfoort in LEGO". Tienduizenden steentjes zijn ervoor nodig en heel veel geduld. De drukbezette Amersfoortse tandarts René Vos combineert in zijn vrije tijd zijn interesse in stadsgeschiedenis met zijn liefde voor LEGO. Zonder bouwpakketten, maar op basis van foto's, prenten, schilderijen, archiefstukken en ook gewoon door héél goed te kijken naar bestaande gebouwen maakt hij blokje voor blokje de Amersfoortse binnenstad in miniatuur.

Schaalmodellen van zo'n tien monumenten, onder andere de Koppelpoort, Tinnenburg, het Oude Stadhuis aan de Hof en het Huis van Cohen ("huis met de paarse ruitjes") zijn te zien in Museum Flehite. Samen met prenten en schilderijen van dezelfde gebouwen uit de collectie van het museum geven ze een verrassende kijk op het historische centrum van Amersfoort.

In samenhang geeft de Oudheidkundige Vereniging Flehite een bouwdoos met originele LEGO steentjes uit van de skyline van Amersfoort: Van Vathorst via de binnenstad naar het Belgenmonument in Amersfoort-Zuid. Daarmee neemt deze skyline u mee in de geschiedenis van Amersfoort. Van een ommuurde stad uit de 14^e eeuw, een kerk uit de 15^e eeuw naar de aanleg van het spoor en het worden van de grootste garnizoensstad in de 19^e eeuw, tot en met de groei van de stad in de 20^e en 21^e eeuw. Een stad van handel en nijverheid, een stad die openstond en staat voor pelgrims, bezoekers van markten en vluchtelingen en nieuwe inwoners. Een stad van gezelligheid en feesten rond “de kei” midden in het groen en water.

De oplage van de set is beperkt en wordt slechts eenmalig uitgegeven. Vanaf 3 november a.s. kunt u bestellen via www.flehitewebshop.nl. Uitlevering zal, afhankelijk van de beschikbaarheid, vanaf 23 november 2023 plaatsvinden. De voorverkoopprijs bedraagt € 74,95 tot 22 november. Nadien is de prijs € 79,95. Prijzen inclusief btw maar exclusief verzendkosten.